

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs

(mr. M.E.A. Wildenburg, W. Dulfer-Visser, R. Limper)

Uitspraaknr. 01.050-01.051

Datum:

17 augustus 2001

Bieden veilige leeromgeving; gegrond; PO.

De klacht

Ouders klagen erover dat de directeur en de groepsleerkracht onvoldoende maatregelen hebben genomen om een veilige leeromgeving te bieden aan hun dochter, die veelvuldig door klasgenoten is gepest.

Visie van partijen

De ouders vertellen dat zij op een gegeven moment erachter zijn gekomen dat hun dochter het voorgaande half jaar werd gepest door enkele leerlingen uit haar klas. Zij geven voorbeelden hiervan. De ouders hebben de situatie aangekaart bij de groepsleerkracht. Die vertelde dat ze al enige tijd bezig was het gedrag van de groep te veranderen. Na dit gesprek is het pesten doorgegaan. De ouders zijn toen naar de directeur gestapt. Ook die heeft volgens de ouders de ontstane problemen niet adequaat heeft aangepakt. Steeds is de indruk gewekt dat de problemen bij hun dochter lagen. Aan het gedrag van de pesters, dat volgens de ouders de oorzaak van de problemen was, is weinig gedaan.

De directeur verklaart dat de groepsleerkrachten (ook naar aanleiding van pestincidenten) in de klas het omgaan met elkaar in zijn algemeenheid aan de orde stellen. De directeur en de groepsleerkracht spreken onderling af wie gaat praten met bij incidenten betrokken leerlingen en eventueel hun ouders. In dit specifieke geval heeft de directeur een onderzoek gedaan na het gesprek met de ouders. Toen is haar gebleken dat het pestgedrag ernstiger was dan zij dacht. Zij heeft het team op de hoogte gesteld van het pesten. Volgens het team was er niet zozeer sprake van een groepsprobleem, maar van een probleem tussen enkele leerlingen. De zorg van de school diende vooral uit te gaan naar de pesters en slachtoffer.

De directeur heeft enkele gesprekken met de pesters gevoerd, waarna volgens haar het pestgedrag is verminderd.

Overwegingen van de Commissie

Uit hetgeen de ouders en de directeur aan de Commissie over en weer hebben meegedeeld, komt voldoende aannemelijk naar voren dat de desbetreffende leerlinge gedurende een bepaalde periode slachtoffer is geweest van pestgedrag. De vraag die hierbij aan de orde moet worden gesteld, is in hoeverre de school voldoende heeft ondernomen om dit pestgedrag te voorkomen en zodra dit zich voordeed, tegen te gaan.

De Commissie heeft in de eerste plaats naar aanleiding van wat de directeur heeft verteld geconstateerd dat de school (nog) geen structureel anti-pestbeleid hanteert. De school heeft de door de ouders gegeven signalen over het feit dat er sprake was van pestgedrag, wel direct

serieus genomen. De directeur heeft de gegeven voorbeelden onderzocht. Zij en de groepsleerkracht hebben gesprekken met betrokken leerlingen en ouders gehad, er zijn afspraken in het team gemaakt, de leerlinge is aangemeld bij het Zorgteam en in de groep is gesproken over het omgaan met elkaar.

De Commissie stelt echter vast dat de door de school gehanteerde methodiek om het pestprobleem op te lossen niet is gebaseerd op de tegenwoordig gangbare theorie over (het tegengaan van) pesten. In deze theorie (het zogenaamde vijf-sporen-beleid) is naast de pesters en hun slachtoffers het groepsproces een belangrijk aandachtspunt. De zwijgende meerderheid van de groep wordt actief betrokken bij het bespreken en oplossen van het probleem. Pesten is geen probleem dat zich alleen afspeelt tussen ouders en slachtoffers maar is, in tegenstelling tot de opvatting van het team van deze school hierover, altijd een groepsprobleem. Daarom is het ook noodzakelijk om de hele groep te betrekken bij het bespreken en bestrijden van pestgedrag.

De Commissie constateert dat de school alleen met ouders en slachtoffer heeft gesproken over de (oorzaak van de) pestincidenten. De overige klasgenoten zijn hier niet bij betrokken. In de groep is slechts in algemene termen gesproken over het omgaan met elkaar.

De Commissie is van oordeel dat de school in deze niet adequaat heeft gehandeld. De directeur en de groepsleerkracht zijn geheel voorbijgegaan aan die groepsdynamische processen die belangrijk zijn bij het ontstaan en voortbestaan van pestgedrag. Door geen oog te hebben voor de krachten, die binnen de gehele groep een rol spelen, heeft de school het mogelijke effect van de door haar gezette stappen beperkt.

De Commissie is daarmee van oordeel dat de school onvoldoende maatregelen heeft genomen om een veilige leeromgeving voor de betrokken leerlinge te bieden en acht de klacht gegrond.

De Commissie constateert dat de directeur pas tijdens haar onderzoek duidelijk werd dat er sprake was van een pestprobleem. De Commissie is van oordeel dat het belangrijk is dat de school eventuele pestproblemen vroegtijdig signaleert. Zij zal daarom het bevoegd gezag adviseren de leerlingen van de school de pesttest af te nemen. Deze test, gericht op leerlingen van groep 6, 7 en 8 van de basisschool, is bedoeld om snel in beeld te krijgen of er wordt gepest, waar er wordt gepest en wat eraan wordt gedaan.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is gegrond.

Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie adviseert het bevoegd gezag:

1. beleid te ontwikkelen dat ertoe bijdraagt dat de school zich bij het verder vormgeven en formaliseren van een anti-pestbeleid laat begeleiden door deskundigen en daarbij gebruik maakt van de gangbare theorieën en methodieken over pesten;
2. de leerlingen van groep 6, 7 en 8 van de school de pesttest af te nemen.